

Cauza C-607/21**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

30 septembrie 2021

Instanța de trimitere:

Conseil d'État (Belgia)

Data deciziei de trimitere:

14 septembrie 2021

Reclamantă:

XXX

Partea adversă:

État belge

1. Obiectul și datele litigiului:

- 1 La 25 iulie 2011, reclamanta, de cetățenie marocană, a intrat pe teritoriul belgian.
- 2 La 21 septembrie 2011, aceasta a introdus o cerere de ședere în calitate de ascendentă a unui resortisant belgian (fiul său).
- 3 La 21 octombrie 2011, cererea sa a fost respinsă pentru motivul că legea nu mai acordă reîntregirea familiei rudelor pe linie ascendentă ale resortisanților belgieni.
- 4 La 26 iunie 2015, reclamanta a formulat o nouă cerere de ședere în calitate de membru al familiei unui cetățean al Uniunii Europene, și anume doamna N. E. K., de cetățenie neerlandeză, care a făcut o declarație de coabitare cu fiul reclamantei, primită de ofițerul stării civile din Anderlecht (Belgia) la 11 februarie 2005.
- 5 La 28 septembrie 2015, cererea sa a fost respinsă.
- 6 La 14 aprilie 2016, Conseil du contentieux des étrangers (Consiliul Contenciosului privind Străinii) i-a respins acțiunea.

- 7 La 9 noiembrie 2017, reclamanta a introdus o nouă cerere de ședere în temeiul articolului 40bis din loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Legea din 15 decembrie 1980 privind intrarea pe teritoriu, șederea, stabilirea și îndepărtarea străinilor), în calitate de membru de familie al unui cetățean al Uniunii Europene, și anume doamna N. E.K.
- 8 La 2 mai 2018, cererea sa a fost respinsă, printre altele pentru motivul că documentele prezentate ca dovezi ale indigenței sale (în special fișa marocană de informații a inspectorului fiscal și atestarea marocană de indigență, datate 2011) și ca probe ale ajutorului financiar al gospodăriei (formate/ din fiul său și din doamna N. E.K.) căreia declară că dorește să i se alăture (dovezile unor trimiteri de bani din 2010 și 2011) sunt prea vechi pentru a dovedi luarea sa în întreținere în țara de origine înainte de introducerea cererii sale de reîntregire a familiei. În plus, nimic din bonurile de cumpărare, bonul de vânzare, înștiințările de plată ale unor facturi și certificatul de asigurare de călătorie emis de Maroc Assistance Internationale nu permite să se stabilească faptul că gospodăria căreia declară că dorește să i se alăture este cea care a plătit aceste cheltuieli.
- 9 Prin hotărârea din 30 august 2019, Conseil du contentieux des étrangers (Consiliul Contenciosului privind Străinii) a respins acțiunea introdusă de reclamantă. Mai întâi, acesta a amintit că, în Hotărârea din 9 ianuarie 2007, Jia (C-1/05, EU:C:2007:1), Curtea de Justiție a statuat, în ceea ce privește Directiva 73/148/CEE a Consiliului din 21 mai 1973 privind eliminarea restricțiilor de circulație și ședere în cadrul Comunității pentru resortisanții statelor membre în materie de stabilire și de prestare de servicii că prin „[aflat] în întreținerea [acestora]» se înțelege faptul, pentru un membru al familiei unui resortisant comunitar stabilit într-un alt stat membru în sensul articolului 43 CE, de a necesita susținerea materială a acestui resortisant sau a soțului acestuia pentru a face față nevoilor sale fundamentale în statul de origine sau de proveniență al acestui membru al familiei în momentul în care solicită să se alăture respectivului resortisant”. Conseil du contentieux des étrangers (Consiliul Contenciosului privind Străinii) a decis, în speță, că condiția impusă de articolul 40bis din Legea din 15 decembrie 1980 privind intrarea pe teritoriu, șederea, stabilirea și îndepărtarea străinilor de „[a se afla] în întreținerea [acestora]” trebuie, prin urmare, să fie interpretată în lumina hotărârii citate anterior în sensul că se referă la faptul că a fost în întreținere în țara de origine înainte de a veni în Belgia. Rezultă de asemenea că nu este suficient, pentru a se putea considera că un solicitant se află în întreținerea membrului de familie căruia declară că i se alătură, ca acesta din urmă să dispună de resurse suficiente sau să locuiască împreună cu el, fiind necesar și ca solicitantul să dovedească faptul că susținerea materială a susținătorului reîntregirii îi era necesară la momentul cererii.
- 10 Prin cererea introductivă din 3 octombrie 2019, reclamanta a solicitat Conseil d'État (Consiliul de Stat) casarea acestei din urmă decizii.

2. Dispozițiile în cauză:

Dreptul Uniunii

Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE

11 Articolul 2 prevede:

„Definiții

În sensul prezentei directive:

(...)

2. prin „membru de familie” se înțelege:

(a) soțul;

(b) partenerul cu care cetățeanul Uniunii a contractat un parteneriat înregistrat, în temeiul legislației unui stat membru, dacă, potrivit legislației statului membru gazdă, parteneriatele înregistrate sunt considerate drept echivalente căsătoriei și în conformitate cu condițiile prevăzute de legislația relevantă a statului membru gazdă;

(c) (...)

(d) ascendenții direcți care se află în întreținere și cei ai soțului sau ai partenerului, conform definiției de la litera (b); (...)

Dreptul belgian

Legea din 15 decembrie 1980 privind intrarea pe teritoriu, șederea, stabilirea și îndepărtarea străinilor.

12 Articolul 40bis prevede:

« (...)

§ 2. Sunt considerați membri ai familiei unui cetățean al Uniunii:

(...)

4° ascendenții și ascendenții soțului sau ai partenerului menționat la punctele 1° sau 2°, care se află în întreținerea acestora, care îi însoțesc sau li se alătură; (...)"

3. Pozitiile părților:

A. *Reclamanta*

- 13 Reclamanta arată că Curtea de Justiție a precizat noțiunea de persoană „aflată în întreținere” în mai multe hotărâri. Aceasta impune o dependență reală caracterizată prin împrejurarea că susținerea materială a membrului familiei este asigurată de cetățeanul Uniunii care și- a exercitat libertatea de circulație sau de către soțul acestuia. În plus, necesitatea susținerii materiale trebuie să existe în statul de origine sau de proveniență al ascendentului în momentul în care solicită să se alătore resortisantului Uniunii. Această jurisprudență a fost pronunțată într-un context în care momentul introducerii cererii de ședere este practic concomitent cu plecarea din țara de origine. În speță, reclamanta amintește că a părăsit țara sa de origine în anul 2011 și că a introdus prima cerere de ședere întemeiată pe calitatea sa de ascendent al unui resortisant belgian câteva zile mai târziu. Ea a introdus ulterior alte cereri în anii 2015 și 2017. Aceasta susține că, pentru a conferi un efect util dreptului la liberă circulație și în măsura în care starea de dependență trebuie apreciată în statul de proveniență, trebuie să se țină seama de elementele de probă referitoare la dependența materială în țara de origine la momentul la care este depusă cererea, fără ca trecerea timpului să poată altera calitatea acestei probe. Aceasta apreciază că hotărârea atacată, care decide contrariul, încalcă articolul 40bis alineatul 2 punctul 4 din Legea din 15 decembrie 1980, precum și, printre altele, articolul 2 alineatul (2) litera (d) din Directiva 2004/38 și că ar trebui, cel puțin, să se adreseze Curții de Justiție întrebări preliminare.

B. *Partea adversă*

- 14 Partea adversă apreciază că motivul este inadmisibil în măsura în care se întemeiază pe încălcarea Directivei 2004/38 prin aceea că reclamanta invită Conseil d'État să efectueze o apreciere în fapt a forței probante a documentelor prezentate. Aceasta concluzionează că întrebările preliminare sugerate nu sunt utile pentru soluționarea litigiului.

4. Aprecierea Conseil d'État

- 15 Conseil du contentieux des étrangers (Consiliul Contenciosului privind Străinii) a respins acțiunea reclamantei pentru motivul că, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție, noțiunea de persoană „aflată în întreținere” trebuie să fie examinată ținând seama de situația existentă în țara de origine la momentul introducerii cererii de ședere și că documentele furnizate de reclamantă se referă la situația sa din anul 2011, iar nu la situația sa din anul 2017, dată la care a introdus cererea în discuție în prezent.

- 16 Prin Hotărârea din 12 decembrie 2019, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal* (Reîntregirea familiei – sora unui refugiat), C-519/18, EU:C:2019:1070, pronunțată cu privire la Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003, privind dreptul la reîntregirea familiei, dar în care face trimitere în mod expres la interpretarea dată „[condiției] potrivit căreia membrul de familie trebuie să se afle în întreținerea susținătorului reîntregirii în cadrul Directivei 2004/38/CE”, Curtea de Justiție a arătat:

„47 (...) calitatea de membru de familie aflat «în întreținerea» cetățeanului Uniunii titular al dreptului de ședere presupune ca existența unei situații de dependență reale să fie stabilită. Această dependență rezultă dintr-o situație de fapt caracterizată prin împrejurarea că susținerea materială a membrului de familie este asigurată de către titularul dreptului de ședere (Hotărârea din 19 octombrie 2004, *Zhu și Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, punctul 43, Hotărârea din 8 noiembrie 2012, *Iida*, C-40/11, EU:C:2012:691, punctul 55, Hotărârea din 16 ianuarie 2014, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, punctele 20 și 21, și Hotărârea din 13 septembrie 2016, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, punctul 50).

Pentru a stabili existența unei astfel de dependențe, statul membru gazdă trebuie să aprecieze dacă, având în vedere condițiile sale materiale și sociale, membrul de familie nu este în măsură să facă față nevoilor sale fundamentale. Necesitatea susținerii materiale trebuie să existe în statul de origine sau de proveniență al membrului de familie în momentul în care solicită să se alăture cetățeanului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 ianuarie 2007, *Jia*, C-1/05, EU:C:2007:1, punctul 37, precum și Hotărârea din 16 ianuarie 2014, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, punctele 22 și 30).”

- 17 Conseil d'État apreciază că, atunci când străinul care dorește să beneficieze de reîntregirea familiei se află de mulți ani pe teritoriul pe care este stabilit cetățeanul Uniunii căruia dorește să fie autorizat să i se alăture și a depus deja fără succes cereri de reîntregire a familiei, precum în speță, interpretarea dată de Curtea de Justiție nu permite totuși să se stabilească dacă cerința de a se afla în întreținere trebuie apreciată ținând seama de o situație cu mult anterioară celei a introducerii cererii sau dacă aceasta trebuie în mod necesar să fie apreciată în raport cu situația existentă la momentul introducerii cererii.

5. Întrebările preliminare

- 18 Următoarele întrebări preliminare sunt adresate Curții de Justiție a Uniunii Europene:

„1. În cadrul examinării noțiunii de persoană care se află în întreținere, în sensul articolului 2 punctul 2 litera (d) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE,

75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE, trebuie să se țină seama de situația solicitantului care se află deja pe teritoriul statului în care este stabilit susținătorul reîntregirii?

2. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, este necesar să se stabilească o diferență de tratament între solicitantul care se află în mod legal pe teritoriul acestui stat și solicitantul care se află în mod ilegal în acest stat?

3. Articolul 2 punctul 2 litera (d) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE trebuie interpretat în sensul că, pentru a putea fi considerat ca fiind în întreținere și pentru a intra astfel în sfera definiției unui „membru de familie” prevăzute de această dispoziție, ascendentul direct [poate] să se preval[eze] de o situație de dependență materială reală în țara de origine stabilită prin documente care, la momentul introducerii cererii pentru obținerea permisului de ședere ca membru al familiei unui cetățean european, au fost însă eliberate pe parcursul mai multor ani, pe motiv că plecarea din țara de origine și depunerea cererii pentru obținerea permisului de ședere în statul membru gazdă nu sunt concomitente?

4. În cazul unui răspuns negativ la a treia întrebare, care sunt criteriile care permit să se aprecieze situația de dependență materială a unui solicitant care solicită să i se alăture unui cetățean european sau partenerului acestuia, în calitate de ascendent, fără să fi putut beneficia de un permis de ședere pe baza unei cereri introduse imediat după plecarea sa din țara de origine?”.